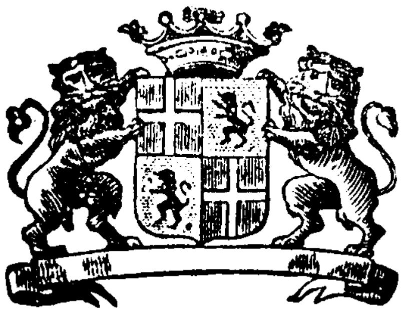
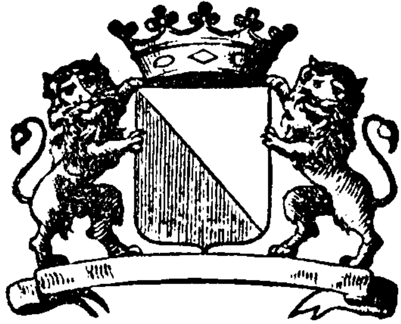
A. 1858. N°. 83.

DONDERDAG 8 APRIL.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 8 April.

MARINE. (*)

I.

„Nous aurions toujours assez de moyens,
„si nous avions assez de volonté."

Een weemoedig gevoel moet den Nederlander, en vooral den Nederlandschen zee-officier, bekruipen, als hij tot de bekentenis wordt gebragt, dat datgene, waardoor zijn vaderland eens eene roemvolle plaats bekleedde in den rang der natiën, waardoor de Nederlandsche driekleur door alle oorden der wereld en op alle zeeën met ontzag werd geëerd en begroet, waardoor het zich rijke goudmijnen in zijne koloniën opende en voordeelige verdragen sluiten kon, dat de oorlogsmarine, waarop eens de staat hare veiligheid en kracht bouwde, zoozeer gedaald is, dat zij naauwelijks meer den naam van eene oorlogsmarine waardig is.

Tot die bekentenis moet hij echter herhaaldelijk gebragt worden, als hij in de gelegenheid is vergelijkingen te maken met de oorlogschepen van onze naburen, en sterk komt dan de wensch in hem op, dat er een tijd moge komen, waarop die vergelijkingen minder ten nadeele van onze marine zullen uitvallen.

Al is onze staatkundige toestand tegenwoordig niet meer zoodanig, dat wij eene uitgebreide oorlogsmarine behoeven, en al zijn onze geldmiddelen in een toestand, dat zij geene groote zeemagt gedogen, — dan moet toch ieder, en vooral de zee-officier, die op zijne reizen het goede bij andere natiën ziet en kan beoordeelen, die in de gelegenheid is vele vreemde oorlogschepen van nabij te bezien, die denkbeelden kan wisselen met degenen, die bedoelde schepen bevaren en er de deugden en gebreken van kennen, trachten zooveel mogelijk de gebreken in het bij ons bestaande aan te wijzen en verbeteringen aan te geven, ten einde van het weinige, dat wij nog kunnen hebben, zooveel doenlijk partij te trekken.

Het verschil van onze marine met die van de groote mogendheden is zoo groot, en de diensten, die er bij ons van gevorderd worden zijn zoo verscheiden, dat men, om bij het daarstellen van veranderingen niet in ongerijmdheden te vervallen, wel eerst zal moeten vragen: welke diensten worden er van onze marine verwacht en hoedanig moet zij dan zijn, om die diensten te kunnen verrigten.

Moeten wij in het besef onzer magteloosheid in tijd van oorlog ons bepalen tot het verdedigen onzer haardsteden, en lijdelijk aanzien, dat de vijand zich van onze koloniën en koopvaardijvloot meester make, zonder iets in het werk te stellen, om die rijkdommen te verdedigen? dan voorzeker is onze bestaande marine nog te groot, en kunnen de daarvoor toegestane gelden met meer vrucht aangewend worden tot verbetering van de kust- en binnenlandsche verdediging, tot vergrooting van het leger, zoowel in Nederland als in Oost-Indië; eene geringe scheepsmagt voor koloniale dienst, om aldaar de rust te bewaren, ware dan voldoende.

Op het standpunt waarop zich tegenwoordig de strijdkrachten ter zee bij onze naburen bevinden, zooals zij door de ondervinding der laatste jaren verbeterd en uitgebreid zijn, is er geen denken aan, om, zelfs al ware zij voltallig, met eene scheepsmagt, zooals zij door de kommissie in 1852 is voorgesteld, iets te ondernemen, en zal men verheugd zijn, wanneer men in tijd van oorlog die scheepsmagt behouden in de havens van het rijk heeft liggen. En waartoe zoude dan eene zoo kostbare marine dienen, als men ze in oorlogstijd toch niet gebruiken kan!

Doch neen! het land, dat op zooveel roem en rijkdom bogen kan, kan en mag niet aanzien, dat men het straffeloos in zijn hartader aangrijpe, dat men zijne koloniën neemt en zijne koopvaardijvloot goeden buit verklaart, en moge dan ook onze toestand niet gedoogen, dat wij vlooten in zee brengen, die staan kunnen tegen die onzer naburen, indien onze vloot zich in een toestand bevindt, dat het aan eene natie niet onverschillig is aan welke zijde zich die vloot schaart, dan hebben wij reeds veel gedaan door onze onzijdigheid te kunnen verzekeren, en zullen wij niet terug behoeven te treden uit den rang der natiën, een rang door onze voorouders met hun bloed gekocht.

Reeds de kommissie in 1852 heeft de rol die onze marine spelen moet, vastgesteld; sedert dien tijd zijn er evenwel reuzenschreden gedaan op het veld der krijgskunde ter zee. Een oorlog tusschen groote zeemogendheden heeft geniën te voorschijn doen komen en de ondervinding vermeerderd, en wat in 1852 geoordeeld werd aan het doel te kunnen beantwoorden, is daarvoor nu niet meer voldoende. Aldus gebruik makende van de ondervinding van anderen, zullen er andere middelen moeten worden aangewend, om tot dat doel te geraken.

Wil men onze schepen niet in tijd van oorlog opgesloten zien in de zeehavens van het rijk, of door dezelve de bewegingen der vloten van bondgenooten, waar zij bijgevoegd worden, niet belemmerd zien, dan moeten zij in strijd en beweegkracht gelijk zijn aan die van onze vijanden of van onze bondgenooten. Wat dus door andere natiën tot verbetering van hunne schepen gedaan wordt, moet door ons worden nagevolgd, en kan onze vloot al niet zoo talrijk zijn, als die der groote zeemogendheden, zij moet toch, hoe klein ook, uit dezelfde bestanddeelen bestaan. Zijn die bestanddeelen zwakker of met minder beweegkracht voorzien, dan zal men ze zelfs niet kunnen doen dienen tot konvooi van koopvaarders, want zij zullen herhaaldelijk sterkere kruisers ontmoeten, en zonder twijfel voor dezen moeten strijken. Op voorbeeld van andere natiën zullen dus ook onze schepen van stoomvermogen moeten voorzien zijn.

Frankrijk, dat de groote plannen van *Napoleon I* nog niet vergeten heeft, en dat het voordeel van zijne mededingster Engeland door hare geographische ligging, zooveel mogelijk wil vernietigen, door de kans van den gelukkigen uitslag eener landing op zijne kusten met een talrijk leger te vergrooten, — heeft aan zijne schepen alles gedaan, wat snelheid kan bevorderen. Proeven zijn er genomen, welke soort van schepen voor de meeste snelheid vatbaar waren, fregatten als de Impérieuse, de Foudre, de Impératrice, schepen met machines van 600 tot 800 paardenkracht zijn er gebouwd, om van zulke fregatten een vliegend eskader te vormen, waarvan elk schip in staat moest zijn 15 mijl te loopen. De verwachting, hoe schoon de uitkomsten met die schepen verkregen ook waren, is echter teleurgesteld: linieschepen als de Bretagne van 130 stukken met machines van 1200 paardenkracht, de Napoleon van 90 stukken met 900 paardenkracht, de Arcole van 90 stukken en 900 paardenkracht, laten die fregatten zoowel stoomende als zeilende achter zich, en bewijzen, dat linieschepen voor de grootste snelheid van beweging vatbaar zijn.

En wat blijft er in die proeffregatten van het oorlogschip over? Het geheel voor machine en kolenberging ingerigte benedenschip laat zelfs in tijd van gevecht geen ruimte over tot verpleging van gekwetsten, de kuilbatterij dient tot verblijf der ekwipage en is dus nooit ruim; en echter hebben die fregatten in lengte nagenoeg de afmeting van linieschepen, zonder er de kracht van te bezitten!

De Fransche linieschepen vereenigen met de hoedanigheden van een vol stoomschip die van een volmaakt zeilschip in zich. Frankrijk zal na deze resultaten wel geene fregatten meer bouwen. Engeland bouwt weinig schepen van dit charter en geeft aan die, welke het voor zijne verspreide koloniën noodig heeft ook reeds vermogens van 600 paardenkracht; ook de kern van Engelands zeemagt bestaat uit linieschepen, en het zal in zijne vloot niet bij zijn natuurlijken vijand willen achterstaan, maar dezen navolgen in het vermeerderen der linieschepen en het geven van grooter stoomvermogens aan dezelve. Want wat ook de tegenwoordige wijze van oorlogvoeren ter zee moge zijn, met zekerheid zal men kunnen zeggen, dat het genie van een admiraal partij zal weten te trekken van de grootere snelheid, waarmede hij zijne vloot zal kunnen bewegen, en dat hem dit, of in het gevecht zelf, of in de keus van de plaats, waar hij dit gevecht wil leveren, ontzaggelijke voordeelen zal kunnen bezorgen. Met zijne vloot, superieur in snelheid zijnde aan de vijandelijke vloot, kan hij nooit tot een gevecht gedwongen worden, indien hij oordeelt dat een zeeslag voor de belangen van zijn vaderland niet dienstig is, terwijl hij zelf den vijand in meest alle gevallen tot het leveren van een slag kan noodzaken; snelheid van beweging zal dus, zonder benadeeling van de sterkte der bewapening, het streven zijn der zeemogendheden.

De stoomlinieschepen vereenigen die snelheid en die sterkte in zich; zij zullen dus talrijker worden en daaruit zullen de vloten van onze vijanden en van onze bondgenooten bestaan. En wat zullen wij met onze voorgestelde vloot van fregatten met hulpstoomvermogen doen tegen hunne linieschepen met vol vermogen? Voor ons zijn dus ook linieschepen onmisbaar: voor de verdediging onzer koloniën en zeegaten, voor het verleenen van hulp aan onze bondgenooten, voor het afbreuk doen aan den vijand zijn zij noodig, — gelijk aan beweegkracht met die des vijands zullen zij bij blokkade onzer kusten met vrucht door de blokkerende vloot kunnen heenslaan, in het vaderland terugverwacht wordende koopvaardijschepen bijstand verleenen en konvooijéren en oneindig minder kans hebben, dan fregatten, om schepen te ontmoeten, die aan hen superieur zijn; — des noodig kunnen zij zich met de vloot eens bondgenoots vereenigen en daarmede een homogeen geheel uitmaken; zij zullen den vijand op honderde manieren afbreuk kunnen doen. Met fregatten daarentegen, die in strijdkracht zoowel als in beweegkracht zoo ver staan beneden de schepen die de vijand tegen ons zal aanvoeren, zullen wij alles wat die vijand onderneemt lijdelijk moeten aanzien.

En hiermede meenen wij genoeg gezegd te hebben, om voor bewezen te kunnen houden, dat onze tegenwoordige scheepsmagt te groot is, indien onze staatkunde zich bepaalt tot het verdedigen van de grenzen des lands en de koloniën onbeschermd laat, doch dat zij op verre na niet voldoende is, wanneer handel en koloniën beschermd moeten worden; dat die marine in tijd van oorlog noch aanvallend noch verdedigend kan handelen, ten zij men in het laatste geval besluit, om onze schepen als blokschepen te gebruiken, waarvoor zij en te kostbaar en minder doelmatig zijn dan de voor dit doel uitsluitend vervaardigde.

(*) Van een onzer medewerkers hebben we dit stuk over de *Marine* ontvangen. Het onderwerp achten wij nationaal genoeg, dan dat we zouden meenen, dat onze lezers er geheel onverschillig voor zullen zijn. Wij beoordeelen de zienswijze des geachten schrijvers niet, die zeer zeker belangrijke opmerkingen mededeelt. Alleen zal het den lezer met ons opvallen, dat, naar zijn plan, de herstelling onzer marine wel wat lang zou moeten duren. In onze eeuw van vooruitgang kan men niet weten, hoe spoedig, 't geen men thans voor 't beste houdt, reeds voor beter moet wijken. 's Schrijver's betoog is er zelf het bewijs van.

— Te Parijs is men nog vol van de plegtige inwijding van den Sebastopol-boulevard. Verder houdt men zich daar nog bezig met de aanstaande verkiezing voor 3 zetels in 't Wetg. ligchaam en met de ontwerpen, die bij dat ligchaam zijn ingekomen, waaronder een tot het verleenen van pensioenen aan de slagtoffers van den 14. Jan.

Te Londen is het belangrijk geding tegen *Bernard* weder opgevat; men wijdt daar verder zijne aandacht aan de officiële stukken in zake de geschillen tusschen Sardinië en Napels. Den 18. Maart heeft het hof van Turijn zijne laatste nota aan dat van Napels gezonden, en daarin den eisch tot teruggave van de Cagliari gedaan, met bedreiging anders maatregelen te zullen nemen, die de ernst van het verschil kan eischen. Daarop is nog geen antwoord ontvangen, naar 't schijnt, maar heeft graaf *Cavour* een memorandum aan de mogendheden doen toekomen, waarin hij den staat der zaken uiteenzet; dat stuk is van 30 Maart en hebben wij reeds gister besproken.

Bij het officiëel banket, dat te Londen heeft plaats gehad, en waarvan gister door ons is melding gemaakt, heeft niet zoozeer de redevoering van *Derby* over Indië de opmerkzaamheid gaande gemaakt, dan wel het nog onverklaarbaar wegblijven van den gewonen toast op het korps diplomatiek.

In de zaak van Bosnie en Herzegowina blijft men steeds gewagen van de welwillende voornemens van den Sultan. Men zegt echter ook, dat de Turksche troepen niet in Montenegro zullen rukken, waardoor vele moeijelijkheden zouden worden voorkomen. De te Klek ontscheepte troepen zouden alleen in Herzegowina rukken.

Nadat de hoogeschool van Padua door de Oostenrijksche regering gesloten was, als een gevolg der door de studenten aan den dag gelegde vijandige demonstratie, heeft die regering denzelfden maatregel wegens hetzelfde motief toegepast op de hoogeschool te Pavia.

De Belgiesche regering heeft bepaald, dat de scheepvaartregten op het kanaal van ter Neuzen en op dat van Maastricht naar 's Hertogenbosch tot nader order, even als thans, zullen worden geheven naar het verlaagde tarief, zoo als het bij besluit van 17 Febr. 1852 is vastgesteld. Bij een ander besluit is bepaald, dat de Nederlandsche schepen tot nader order de gelijkstelling met de Belgiesche ten aanzien van het patenregt zullen blijven genieten, zoowel voor het vervoer binnen België als voor den in- en uitvoer.

Te Parijs is de tijding ontvangen, dat in Zweden eene ministerieële krisis bestaat, veroorzaakt, doordien onderscheidene ministers de benoeming van den heer *Due*, Noorweegsch staatsraad, tot Zweedsch gezant te Parijs, niet hebben willen bekrachtigen. Als grond voor die weigering geeft men op, dat de heer *Due* noch van adel noch Zweed is.

Uit China geeft *le Pays* berigten, naar welke de keizerlijke troepen er in den laatsten tijd alleen zoo goed gestreden hebben, omdat *Tchang-Kouo-Leang* hen aanvoerde; deze is eerst opperbevelhebber der muiters geweest; in Oktober zijn hem echter zulke schitterende voorstellen door het hof van Peking gedaan, dat hij de partij van zijn neef den keizer weder heeft genomen, dien hij 10 jaar had bestreden; hij trok nu op Nanking, en wilde daar aan den *Prins van het Oosten*, die er bevel voert, gelijke voorslagen doen, als hem hebben verlokt. Gelukte dat, dan hoopte hij Nanking over te nemen, en zou de Chin. opstand zoo goed als gefnuikt kunnen heeten.

Per telegraaf ontvangen wij uit Londen berigt van eene officiële depêche uit Indië, gister er bekend gemaakt. Den 6. Maart had *Outram* Gumtri overschreden, den 11., 13. en 14. werden het paleis der Koningin en andere hoofdpunten bestormd. De vijand vlood in massa naar Rohilcund, vervolgd door de Britsche artillerie en kavallerie. — De bevelhebber van Aden (Roode zee) sloeg den 18 Maart met 600 man de hem den aanvoer van voorraad afsnijdende Arabieren van den Sultan van Adhiee, en wel zonder eigen verlies. De rust is in den omtrek van Aden dus weder hersteld.

Onder het afdrukken dezes, ontvangen wij **per telegraaf** het berigt, gedagteekend Calcutta 8 en Bombay 18 Maart.

Bijna geheel Lucknow is door de Engelschen bezet, die bij den aanval slechts een gering verlies hebben geleden.

In Calcutta had een valsch gerucht van opstand eenige schrik verwekt.

Uit Honkong was het berigt ontvangen, dat groote massa's Chinezen Kanton bedreigen. De reis van de afgevaardigden naar Peking is daardoor moeten verschoven worden.

— Z. M. de Koning heeft benoemd tot ridder der Militaire Willemsorde 3. kl. Z. H. *Willem Augustus Eduard*, Prins van Saxen-Weimar-Eisenach, kol. bij de Engelsche grenadier garde, adjudant van H. M. de Koningin van Engeland; — tot burgem.: der gem. Willemstad den heer mr. *J. van Wijngaarden*, sekr. dier gem.; der gem. Woudenberg, den heer *W. J. Lagerwey*, onder toekenning van eervol ontslag als burg. der gem. Westbroek en Achttienhoven; der gem. Westbroek en Achttienhoven, den heer *M. Lagerwey*, onder toekenning van eervol ontslag als burg. der gem. Woudenberg; der gem. Hasselt, den heer *H. J. B. Roessingh Udink*; — tot ontvangers: te 't Zandt den heer *D. Toewater*, ontv. te Middelstum; te Sliedrecht c. a. den heer *W. Hopmans van Wurmond*, ontv. te Veghel.

— Naar men verneemt, is de offic. van gezondh. 2e kl. *H. J. v. Wessem* bevorderd tot off. van gezondh. 1e kl., en zal hij binnen kort naar West-Indië vertrekken als chef van de geneeskundige dienst aldaar.

— De *Staats-Ct.* heeft de programma's bekend gemaakt, welke ten gevolge van de thans in werking zijnde wet op het lager onderwijs zijn vastgesteld, tot 't verkrijgen van de verschillende rangen voor onderwijzeressen en onderwijzers. Plaatsruimte verbiedt ons deze nog al uitgebreide stukken geheel in ons blad te nemen, waarom wij ons voorstellen, ze later bij eenig bijvoegsel aan onze lezers mede te deelen.

— De minister van financiën heeft gemeend de ambtenaren der belastingen in het algemeen ernstig te moeten aanbevelen het niet overtreden of ontduiken, maar krachtige handhaving der wet op de posterijen. Aanleiding tot deze waarschuwing is het volgende: Door eene der provinciale direktiën van de direkte belastingen enz. zijn als dienstbrieven pakketten verzonden die op vermoeden van fraude, met regt werden bezwaard. Bij opening der pakketten bleek, dat zij bevatten Jaarboekjes voor de ambtenaren der direkte belastingen enz., uitgegeven bij *Noorduyn en Zoon* te Gorinchem. De minister heeft het daarom niet ondienstig geacht bedoelde ambtenaren mede te deelen, dat onder den vrijdom, die aan de ambtenaren voor hunne dienstkorrespondentie is toegestaan niet begrepen is het over en weder verzenden van boeken of drukwerken, die in den handel zijn, al hebben die stukken ook betrekking tot het vak, waartoe de ambtenaren behooren, zoodat de verzending van de paketten, in boven bedoeld, daarstelt eene overtreding der postwet, en strafbaar is volgens het 3e lid van art. 33 der wet van den 12 April 1850.

:— Uit 's Hage schrijft men ons, dat H. M. de Koningin op hare reis naar Duitschland en Frankrijk onder anderen vergezeld zal worden door hare grootmeesteres, Mevr. *van der Oudermeulen*.

— Men verneemt, dat de minister van staat, jkh. *W. G. van de Poll*, benoemd is tot kommissaris des Konings bij de Nederlandsche Handelmaatschappij in plaats van den minister van staat, *J. J. Rochussen*, aan wien op zijn verzoek eervol ontslag is verleend.

— Bij dispositie is op de adressen van Drentsche onderwijzers aan Gedeputeerde Staten de verzochte goedkeuring tot het waarnemen der betrekking van voorlezer en voorzanger bij de godsdienst-oefeningen verleend. *H.*

•— Bij de verkiezing op gister van een lid voor de Tweede Kamer der Staten Generaal zijn ingekomen 1472 stembriefjes. Van onwaarde verklaard 26; zoodat het geldige getal overblijft van 1446 briefjes.

Daarvan waren uitgebragt 952 stemmen op den heer mr. *E. van Voorthuysen*, 369 op den heer mr. *B. G. A. Pabst*, 95 op den heer mr. *J. J. L. v. d. Brugghen* enz.

De heer mr. *E. van Voorthuysen*, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, is derhalve met groote meerderheid tot lid der Tweede Kamer voor dit kiesdistrikt gekozen.

Te Rotterdam zijn voor de verkiezing gister van de 1906 kiezers 1002 stemmen uitgebragt. De heer Mr. *N. Olivier* is gekozen met 572 stemmen.

— De konsul-generaal voor Nederland te Alexandrië, heeft medegedeeld, dat de voorbereidende werkzaamheden voor de doorgraving van de landengte van Suez met kracht worden voortgezet en reeds zoo ver gevorderd zijn, dat de doorgraving zelve zal kunnen aangevangen worden, zoodra de Porte daaraan hare goedkeuring zal hebben gehecht.

— Blijkens een bij het Departement van Marine ontvangen telegraphiesch berigt was Zr. Ms. fregat de Ruijter, onder bevel van den kapitein ter zee *H. van Maldeghem*, den 4. dezer onder de Singels, en had een loods aan boord genomen, met bestemming naar Vlissingen. Aan boord van gemeld fregat was alles wel. *St. Ct.*

— Van Vlissingen wordt den 5 dezer geschreven: Met den 1 Mei aanstaande is als ekwipagemeester bij 's Rijks marinewerf alhier geplaatst de kapitein ter zee *J. de Haan*, en zulks ter vervanging van den kapitein ter zee *J. C. du Cloux*, die den kapitein ter zee *H. J. van Maldeghem* als kommandant van Zr. Ms. fregat de Ruiter zal vervangen.

— De berigten uit de Kaapkolonie, door de Phoebe overgebragt, gaan tot 20 Februarij. Men zeide, dat de Goeverneur-Generaal een regement Kaffers voor de dienst in Indië aanwierf, en dat vele vrijwilligers zich daarvoor aanboden. Het plaatselijk Parlement was voornemens de som van £ 200,000 tot bevordering der landverhuizing te bestemmen.

— De Hooge Raad der Nederl. heeft gister uitspraak gedaan in de zaak van den officier bij de regtbank te Gorinchem, tegen een vonnis in zake *P. Kuypers* c. s., waarbij de gerek. van alle regtsvervolging zijn ontslagen, op grond, dat, naar het oordeel der rb., het visschen op Zondag niet verboden is. De raad heeft, overeenkomstig de konklusie van den adv.-gen. *Römer* en de pleidooijen van mr. *A. de Pinto*, het vonnis bevestigd, en mitsdien beslist, dat het visschen op Zondag geoorloofd is.

— Gisteren heeft het prov. geregtshof van Gelderland uitspraak gedaan in de zaak van *Martin Schmitz*. Hij is schuldig verklaard aan poging tot moord en veroordeeld tot eene tuchthuisstraf voor den tijd van vijftien jaren. *A. C.*

— De *Köln. Ztg.* bevat een berigt, volgens hetwelk de Pruissiesche jonge graaf K., — die naar men zich zal herinneren, voor eenigen tijd te 's Hage eene ingewikkelde kwestie van eer had, waarvoor hem zijne tegenpartij genoegdoening zou geweigerd hebben, zich zelven die genoegdoening zou verschaft hebben, door dien betrokken persoon, toen hij hem den 29. Maart te Rotterdam op straat ontmoette, een slag in het aangezigt te geven.

— Men leest het volgende in *Daily-News*:

„Vele aandeelhouders in de onderneming der Zeeuwsche indijking hebben eene memorie geteekend, aan Z. M. den Koning der Nederlanden gerigt, en naar 's Hage te worden opgezonden. De onderteekenaars verzoeken aanzienlijke wijzigingen in de koncessie, met oogmerk om aan den heer *Bidden*, alsmede aan eene deputatie die aanstaande week naar 's Hage vertrekken zal, meer magt te schenken. De kompanjie verzoekt verschoond te blijven van meer gelden aan het kanaal ten koste te moeten leggen en vraagt aanzienlijken onderstand van den Staat, ter bestrijding van de onkosten ter afdijking van de Schelde. Wij vernemen, dat de inwoners van Zuid-Beveland insgelijks een verzoekschrift aan het Nederlandsche goevernement gerigt hebben ter ondersteuning van het voorstel der kompanjie. Het moet in het voordeel van Nederland zijn, allen redelijken bijstand te verleenen ter voltooijing van de belangrijke werken die de kompanjie ondernomen heeft, en vrijgevigheid van de zijde der regering (der Nederlandsche) zal de beste aanmoediging zijn tot het overbrengen van Britsch kapitaal in het land."

— Men verneemt, dat er bij de Fransche regering bedenkingen bestaan tegen de toelating in Frankrijk van *Ds. Ph. Boucher*, predikant bij de Waalsche gemeente te 's Hage, en in die betrekking beroepen te Aix in Frankrijk, welk beroep door hem was aangenomen. *H. en B. bl.*

— Op de Bloemtentoonstelling te Rotterdam zijn o. a. verleend de volgende medaljes: één gouden en één zilveren aan jhr. *H. M. Ram*, drie gouden en drie zilveren aan den heer *C. Glijn*, en twee zilveren aan jhr. mr. *M. A. A. Beelaerts v. Blokland*, alle drie van Utrecht.

•— Maandag aanstaanden is de heer *A. Pellegrin*, beroemd violist uit Parijs, voornemens hier met welwillende medewerking van eenige bekende Utrechtsche kunstenaars, een koncert te geven. Reeds bij name hier bekend, geven de verslagen van de koncerten, die hij in den laatsten tijd o. a. te Brussel heeft gegeven, de beste verwachting, zoodat men Maandag een zeer genotvollen avond zal kunnen smaken. Door de Belgische *critici* zelven met *Vieuxtemps, Sivorg en Alard* op eene lijn gesteld, wordt hem in Fransche en Duitsche bladen den hoogsten lof toegezwaaid. Wij wenschen den heer *Pellegrin* dus eene goed bezette zaal toe.

— Eergister avond is in 84 jarigen ouderdom overleden de gepensioneerde luitenant-generaal graaf *van Stirum*, ridder van verschillende zoo Nederlandsche als buitenlandsche orden.

:— Het stoffelijk overschot van den baron van *der Duyn*, in leven zaakgelastigde van Z. M. den Koning der Nederlanden bij het hof van Sardinië wordt te 's Hage verwacht, om in het familiegraf te worden bijgezet.

— De jongste Indische overlandpost is den 4. April in tien uren van Marseille te Parijs aangekomen. De express trein legde 86 ned. mijlen in het uur af. De Engelsche postadministatie betaald voor dien afstand 3200 frs.

BROUWERSHAVEN, 6 April. Uitgezeild Ambona, kapt. *Rusman*, naar Batavia.

TEXEL 6 April. Uitgezeild Calypso, kapt. *Nolles*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 7 *April*. 1.13 El; + AP. 8.08. Gev. 12 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 7. April 1858 7 voet 1 duim of 7 voet Rijnlands.

SPANJE.

MADRID, 31 Maart.

De heer *Gonzalez de la Vega* heeft in de Kortes de regering geïnterpelleerd betreffende de geruchten omtrent onderhandelingen aangaande de dynastische fusie die op het punt zou staan ten gunste der Karlisten tot stand te komen. De regering heeft bij monde van den min. van openbare werken geantwoord, dat zij trachten kennis te bekomen van al wat te dezer zake geschied is, en ter gelegener tijd op de interpellatie zal antwoorden.

De vervanging van lord *Howden* heeft hier een zeer ongunstigen indruk gemaakt, vooral bij de voorstanders der vrijzinnige instellingen, die in de zending van een tory als vertegenwoordiger het voorteeken zien van eene veranderde staatkunde ten opzigte van Spanje, van de zijde van Groot Brittannie.

De politie heeft een aantal Karlisten gearresteerd en 200 Karlistische proklamatien in beslag genomen.

ITALIE.

TURIJN, 4 April.

De redakteur van het dagblad *le Progrès*, te Chambery, is, op aanzoek van den Franschen gezant, wegens beleediging van keizer *Napoleon* in staat van beschuldiging gesteld.

ZWITSERLAND.

ZURICH, 1 April.

De bijeenkomst van de afgevaardigden der gezanten

menlijke evangeliesche kerkbesturen van het eedgenootschap, die op 27 en 28 April zal plaats hebben, heeft minder ten doel den Goeden Vrijdag voortaan tot een hoogen feestdag te verheffen, dan het feit der vereeniging zelve tot eene belangrijke gebeurtenis voor Zwitserland te maken, vermits deze konferentie het eerste gemeenschappelijke levensverschijnsel der Zwitsersche evangeliesche kerk, na eene langdurige volkomene spliting en wederzijdsche afsluiting is en mitsdien als het eerste verblijdend teeken van die rigting begroet wordt, naar welke de jaarlijksche vrijwillige en bijzondere vereenigingen der Zwitsersche predikanten reeds lang streefden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 5 April.

De doorsteking van het Suez-kanaal is voor Oostenrijk even belangrijk als voor Frankrijk, Italië en de andere landen aan de Middellandsche zee gelegen. De Porte had men diets gemaakt, dat daardoor Egypte van Turkijë zou zijn afgescheiden en zij alzoo Egypte zou moeten verliezen. Dit is haar weerlegd, zoodat de beslissing thans nog hangende is gebleven. Engeland wil, door de zaak te verschuiven tijd winnen, ten einde intusschen het eiland Perim te laten versterken en tot een sleutel van de Roode zee te maken. Zoodra dat eiland in een geduchten staat van verdediging zal zijn gebragt, waarmede men druk bezig is, zal Engeland zich, naar men meent, niet langer meer tegen de doorgraving van het Suez-kanaal verzetten, maar aan het dringend verlangen der belanghebbende mogendheden toegeven. Perim zal alsdan voor Engeland zijn wat reeds Gibralter, Malta en Korfu en de Middellandsche zee voor dat land zijn, namentlijk de sleutel van de Roode zee.

In deze maand zal in Ofen een groot proces worden gevoerd tegen de vervalsching van krediet-papieren. Het getal aangeklaagden bedraagt 42, van welke slechts 4 zich op vrije voeten bevinden. Reeds zijn 134 getuigen gedagvaard.

Uit Belgrado schrijft men: »De aankomst der Turksche kommissarissen alhier en de gebeurtenissen in Servië doen Oostenrijk voorzigtigheids-maatregelen nemen. Er zijn 4000 man inf. naar Semlin op marsch, terwijl 6000 man langs de Serviesche grenzen trekken."

— *7 April.* Met. 5 pCt. 81$^1/_4$; Nat. 84$^1/_8$; Bank. 972; Credit Anst. 246; Noord-Bahn akt. 189; O.-Fr. Spw.-akt. 301$^1/_4$; Staltzb. Sp. akt. 100$^3/_8$; Lomb.-Ven. 112; W. op Lond. 10.17; Zilv. 5$^1/_4$; G. 7$^1/_2$.

TRIEST, 6 April.

Gisteren namiddag 2 ure brak te Wasserliesch, aan de Ober-Mosel, een brand uit en om 6 ure waren reeds 60 huizen een prooi der vlammen geworden.

KEULEN, 7 April.

De berigten, die omtrent de daarstelling van een vaste brug over den Rijn te Keulen worden gegeven, luiden vrij tegenstrijdig. Thans meldt men nog, dat de kommissie van deskundigen, benoemd om te onderzoeken in hoeverre de vaste brug over den Rijn bij Keulen met beweegbare vakken kan worden voorzien, eenparig van oordeel is, dat dit zoo min voor de scheepvaart als voor de reizigers verkieslijk is. Over de hoogte van de brug liep het gevoelen der kommissie nog al uiteen. Het stelsel van beweegbare masten zal dus aangenomen worden, en ons goevernement zal schadeloosstelling daarvoor aan de eigenaars der schepen verleenen, met dien verstande evenwel, dat al de Staten, welke het voorbeeld van Pruissen volgen en vaste bruggen over den Rijn aanleggen, in het betalen der schadevergoeding zullen deelen. Dit is eene nieuwe bepaling van ons goevernement, welke, naar men vreest, tot ontduiking der te betalen schadevergoeding zal leiden.

ENGELAND.

LONDEN, 6 April.

De pers gaat hier voort met de mededeeling der officiële stukken in zake de kwestie der Cagliari.

De zitting van het krimineel hof van *Old Bailey* is gister geopend, om in de zaak van *Bernard* en daarna ook in die der beide vervolgde uitgevers *Truelove* en *Tcherzewski* vonnis te vellen. De zitting, voorgezeten door den lord-mayor, is geopend met eene plegtige toespraak van den *Recorder*, die het gewigt van deze teregtzitting heeft uiteengezet, en de beschuldiging tegen *Bernard* volgehouden.

Een zeer rijk Engelschman, te Liverpool woonachtig, wil eene weddingschap om £ 50,000 aangaan, dat hij in een tijdverloop van zes jaren eene voetreis zal volbrengen door Frankrijk, Duitschland, Pruissen, Rusland, Siberië, Tartarije, voorbij den grooten Chineschen muur, in zijne geheele lengte, door Indië, Perzië, Zuid-Rusland, over Konstantinopel, door Griekenland, Italië en Frankrijk, en dat hij den 1 Januarij 1865 te Londen zal terug wezen, na den 1 Januarij 1859 van daar vertrokken te zijn.

De paketboot de Taag, te Southampton aangekomen, bevestigt het berigt van de ontbinding van de Kamer der afgevaardigden van Portugal. Het ministerie kon niet meer op eene voldoende meerderheid in de Kamer rekenen, en had geene lust, om af te treden of zich te wijzigen. De verkiezingen voor de nieuwe Kamer zijn op den 7. Junij bepaald.

Het besluit tot ontbinding zegt: dat de Raad van State gehoord is, doch het verdient opmerking, dat dit ligchaam juist te gelijk met de Kortes zitting had en deze ter naauwernood was afgeloopen toen het besluit reeds in de Kamer werd voorgelezen, tot gelijke verwondering van de ministerieelen als van de oppositie. De maatregel wordt niet zeer voorzigtig genoemd.

LONDEN, 7 April.

De *Times* bespreekt, behalve de Cagliari- en de Perin-kwestie, heden ook *Orsini's* laatsten brief, en vertrouwt, dat de laatste woorden van *Orsini* zeer zeker invloed zullen uitoefenen op zijne landgenooten.

Om 2 ure de 3pCt. genoteerd 96$^5/_8$. Op de koloniale markt was de koffij op prijs; suiker minder; rijst flaauw. De wijt 2 sh. hooger. Te Liverpool zijn heden 10,000 balen boomwol verkocht tegen $^1/_4$ p. hooger prijs.

— *7 April.* Gec. 96$^1/_2$; Sp. 1$^1/_4$ pCt. 26$^1/_8$; Rusl. 5 pCt. 109$^1/_2$; 4$^1/_2$ pCt. 100; Holl. 4 pCt. 98$^1/_4$; 2$^1/_2$ pCt. 65$^1/_4$. Peru 4$^1/_2$ pCt. 81$^3/_4$; Sard. 5 pCt. 90$^3/_4$; Mex. 19$^1/_4$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 6 April.

Omtrent de verkiezingen verneemt men de volgende nadere tijdingen. In het 1. distr. zal de heer *Eck*, eigenaar eener groote gieterij de regerings-kandidaat zijn. In het 3., gelijk reeds ter loops gemeld werd, gen. *Perrot*. In het 8. zal de regter *Léoy* — niet te verwarren met den heer *Armand Léoy*, die geen officieel kandidaat is — door de regering niet tot kandidaat gesteld worden, daar hij den heer *Perrel* als maire zal vervangen, die, zoo hij dat wenscht, voor zijne kandidatuur waarschijnlijk den steun der regering zal erlangen. — Wat de oppositie zal doen is nog onzeker; welligt onthoudt zij zich geheel. De heer *Thibaut* zal zich niet weder verkiesbaar stellen, en, naar men zegt, de kiezers van het 3. distr. uitnoodigen, hunne stem op den regeringskand. uit te brengen.

Het wetsontwerp betreffende de verfraaijingen en verbeteringen in de hoofdstad aan te brengen is gisteren bij het Wetg. Ligch. ingekomen, dat de lezing met veel belangstelling heeft aangehoord.

De maarschalk *Pelissier* zal Maandag naar Londen vertrekken.

Gisteren was een groot aantal afgevaardigden in de Tuileriën ter maaltijd genoodigd. De keizer, die zeer vrolijk scheen, en de keizerin hebben zich zeer veel met de gasten onderhouden.

In de vorige week is weder een 40-tal personen naar Afrika gezonden om te Lambœva (niet te verwarren met Lambessa, eene geheel afgelegene Romeinsche ruïne) geïnterneerd te worden.

De Turksche regering heeft haren agenten bij de Europ. hoven eene vertrouwelijke depêche gezonden betreffende de ophelderingen, door hen aan de verschillende mogendheden aangaande de zaken van Bosnië te geven. De Porte zegt daarin, dat zij de meest voldoende berigten uit dat gewest ontvangen heeft en de rust te Isvornik hersteld en eene transaktie tusschen de grondeigenaars en pachters tot stand gebragt is. Ook wordt gezegd, dat de nieuwe landvoogd er aanmerkelijke administratieve verbeteringen zal invoeren.

Gisteren is de *Indépendance* andermaal aan de post in beslag genomen.

Men verneemt thans de ware oorzaak van het gerucht omtrent het ontslag van den heer *Haussmann*, als prefekt van het departement der Seine. Hij leefde in zeer intime betrekkingen met eene danseres bij de groote opera, en was onvoorzigtig genoeg, openlijk daarvoor uit te komen, zoo zelfs, dat zijne maîtresse dikwijls met de ekwipages der prefektuur uitreed. Eindelijk kocht de heer *Haussmann* haar zelfs een huis in de Champs-Elysées, waarover mevr. *Haussmann* zoo verontwaardigd was, dat zij Parijs verlaten heeft en in eene kleine provinciestad in het zuiden is gaan wonen. Daarop zou de heer *Haussmann* van hooger hand den vriendelijken raad ontvangen hebben, dat het goed ware, zijn ontslag te nemen. Dit schijnt echter overdreven, want heden verzekert men, dat van dit ontslag volstrekt geen sprake is.

De 70 eerste voorstellingen van *le Fils naturel* in den schouwburg du Gymnase hebben eene totale ontvangst opgeleverd van 225,205 francs, of gemiddeld 3217 fr. per voorstelling. *Alex. Dumas*, zoon, heeft als schrijvers-honorarium de som van fr. 27,024.60 genoten.

Te Parijs is sedert eenige dagen het gerucht verspreid, dat mevr. *Ronconi* te Londen zou gestorven zijn aan de verschrikkelijkste aller kwalen, zij zou nl. van gebrek zijn omgekomen.

PARIJS, 7 April.

Men verneemt dat de Senaat zich weldra zal bezig houden met het ontwerp van wet betreffende de dotatie voor den keizerlijken prins.

De *Moniteur* van heden deelt het berigt mede, dat de keizer officieel aanzegging heeft bekomen, dat de prinses *Frederik Karel van Pruissen* van eene prinses is bevallen.

De Beurs is heden zeer gedrukt.

— *7 April.* Rente kont. 4$^1/_2$ pCt. 92,50; op tijd 3 pCt. 69.40; Fr.-Oost. Spoorw. 725; Sp. 1$^1/_2$ pCt. 26$^1/_4$; 3 pCt. 37$^1/_2$.

BELGIE.

BRUSSEL, 8 April.

Er is weder een konflikt tusschen de regering en de geestelijkheid ontstaan, ten gevolge der benoeming van den heer *Considerant* tot leeraar voor de Fransche litteratuur aan de militaire school alhier. De heer *Considerant*, schrijver der Petersburger brieven, welke de *Indépendance* tijdens de krooning van *Alexander II* mededeelde, is jaren lang aan het schoolwezen verbonden geweest en heeft onderscheidene zeer gunstig bekende historiesche geschriften uitgegeven. De aartsbisschop van Mechelen verzet zich echter tegen deze benoeming, en dreigt de aan de militaire school verbonden geestelijken terug te roepen, indien de minister zijne benoeming volhoudt. De minister van oorlog, de heer *Berten*, heeft te kennen gegeven, dat de tegenstand van den prelaat geene verandering in zijn voornemen brengt. Men is zeer nieuwsgierig naar den afloop dezer kwestie.

In de steenkolen-mijn te Agrappe, bij Frameries, heeft eene uitbarsting van het grison-vuur of ontvlambaar gas plaats gehad, waarbij 13 werklieden zijn om het leven gekomen.

M. V.	GEHUWD.	
1	J. v. Alphen en P. M. S. Narbel.	Sassenheym.
31	P. M. Brutol de la Riviere en C. F. M. D. Brox.	's Hage.
1	J. J. Groeneveld en P. v. Oostveen.	Amsterdam.
1	P. J. Gerrits en R. S. IJserman.	Amsterdam.
2	C. Klomp C. E. A. Bronkhorst.	Nunspeet.
1	A. C. Steur en M. Hafzer.	Zwijndrecht.
1	H. R. Vogelsang en E. C. G. J. Saueressig.	Leerdam.
	BEVALLEN.	
3	J. W. Benders geb. Eskens, dochter.	's Hage.
31	E. Baggerman geb. de Boer, zoon.	Amsterdam.
3	C. C. Boom geb. Brebeck, dochter.	Tholen.
3	A. H. A. Beels geb. Sandenberg Matthiessen, zoon.	Amsterdam.
1	C. Cohen Stuart geb. Beijerink, dochter.	's Hage.
5	J. E. M. Drousberg geb. van Rees, d.	Amsterdam.
3	M. E. Geluk geb. Tukker, dochter.	Giessendam.
3	A. A. Geradts geb. Romani, zoon.	's Hage.
31	J. W. van der Horst geb. ten Hones, d.	Arnhem.
1	D. S. Hoekstra geb. IJsenbeek, dochter.	Beverwijk.
4	E. C. Kloppenburg geb. Kuhbaugh, d.	Amsterdam.
3	A. Kuipers geb. Plantenga, dochter.	Leeuwarden.
5	E. van der Koog geb. Noorduijn, zoon.	Gorinchem.
4	C. M. A. S. Luijben geb. Allard, zoon.	's Bosch.
30	G. J. Preuijt geb. ter Kuile, zoon.	Almelo.
5	Q. M. Raven geb. Schneiter, zoon.	Haarlem.
5	N. Regeer geb. Muller, dochter.	Rotterdam.
3	J. Roos geb. Kramer, dochter.	's Hage.
1	G. A. H. v. Tienhoven geb. Drooglever, z.	Gorinchem.
3	C. E. Wechter geb. Romijn, dochter.	's Hage.
2	A. M. Wijs geb. Klopman Baerselman, z.	Harderwijk.
3	J. A. W. O. Westpalm van Hoorn van Burgh geb. von Schmidt auf Altenstadt, zoon.	Gorinchem.
5	A. de Waal Malefijt geb. Reijnders, d.	Haarlem.
5	M. van der Wiel geb. Heins, dochter.	Amsterdam.
3	L. P. J. Weber geb. Kramer, dochter.	's Hage.
6	M. van der Zwaan geb. Krunphaar, d.	Amsterdam.
	OVERLEDEN.	
3	A. de Graaf, 76 j.	Rotterdam.
31	A. L. Helmhout, 45 j.	Amsterdam.
1	*Mevr.* C. L. de Gijselaar, Sergoijne 29 j.	Amsterdam.
3	*Mej.* W. L. van Giffen, 63 j.	Groningen.
28	L. Jongkindt, 51 j.	Meppel.
31	*Mevr.* A. Kramer, ten Broek, 36 j.	Ommen.
3	J. A. Kloppert, dochter.	's Hage.
4	*Mevr.* A. C. Lisman, Gillissen, 63 j.	Leijden.
5	J. W. Lange, 65 j.	Amsterdam.
31	J. Massink, 87 j.	Zutphen.
2	J. M. Mansvelt Beck, zoon.	's Hage.
31	A. W. Oort, zoon.	Alkmaar.
2	H. A. van Overzee, 73 j.	Rotterdam.
1	H. Peltenburg.	Haarlem.
3	*Mevr.* J. v. Praag, de Lange, 62 j.	's Hage.
2	M. van Sprinkhuisen, 89 j.	Rotterdam.
5	C. P. Thierens, 30 j.	Amsterdam.
30	*Mevr.* J. de Waerdt, Knosses.	Schoonhov.
5	J. A. van der Wouden.	Amsterdam.
31	A. E. Wedding dochter, 10 j.	Harderwijk.

ADVERTENTIEN.

*** Getrouwd:

W. H. RECTER

en

E. DOMPELING.

Utrecht, 7 April 1858.

Eenige Kennisgeving.

*** Op den 29. Maart 1858 overleed te Utrecht, in den ouderdom van bijna 80 jaar, tot diepe droefheid zijner Weduwe, Kinderen en Behuwdkinderen de WelEerwaarde Heer PIETER WIJBRAND PRINS, rustend Predikant.

NB. *Uit hoofde van buitenlandsche betrekkingen wordt deze kennisgeving eerst heden geplaatst.*

Op begeerte van den Overledene zal deze voor alleen door de Weduwe worden aangenomen.

** Heden overleed, tot innige droefheid van mij, hare broeders en zusters, en van hem met wien zij eenmaal door den band des huwelijks hoopte vereenigd te worden, mijne veelgeliefde tweede dochter JOHANNA, CORNELIA, JOSINA, na eene korte doch hevige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 28 jaren.

Utrecht, 5 April 1858. Wed. Dr. P. J. BLOM, VAN DER SCHROEFF.

Eenige kennisgeving.

** Voor de menigvuldige blijken van deelneming die ik, met de mijnen, mogt ontvangen bij het verlies mijner waarde Behuwdzuster, JACOBA VAN DER BREGGEN PAAUW, Echtgenoot van mijn Broeder JAN PIETER VAN MANSVELT te *'s Gravenhage*, betuige ik langs dezen weg onzen hartelijken dank. G. J. VAN MANSVELT.

METALEN KRUIS.

** Het Bestuur van de afdeeling Utrecht brengt ter kennisse van de Leden der afdeeling, dat aan ieder derzelven *gratis* toegang verleend wordt met ééne dame, tot de *Extra voorstelling* **Moederliefde en Heldenmoed**, enz., in den Schouwburg alhier, op Dingsdag den 13. dezer, op vertoon van hun bewijs van Lidmaatschap en voorzien van het Kruis, groot model.

NB. De leden worden uitgenoodigd vóór zes ure zich in den Schouwburg te bevinden, vermits zij na dien tijd geen aanspraak kunnen maken op de voor hun gereserveerde plaatsen.

De Schouwburg zal ten half zes ure geopend zijn.

Het Bestuur der Afd.,
Graaf NAHUYS, *President.*
A. G. J. TAETS VAN AMERONGEN, *Secr.*

Utrechtsche Schouwburg.

** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur,

BUITENGEWONE VOORSTELLING

Op DINGSDAG 13 April 1858,

MOEDERLIEFDE EN HELDENMOED,

of de Gevangenis op het slot 's Gravensteen te Antwerpen.

Oorspronkelijk Geschiedkundig Tooneelspel in Drie Bedrijven, door den Heer A. RUYSCH.

Met belangloose medewerking van

Mw. ENGELMAN-BIA.

GEVOLGD DOOR:

De Polka voor het Geregt,

Komiek Ballet-Pantomieme, in twee Tafereelen, van den Balletmeester WIENRICH; gemonteerd voor dit Tooneel door H. THURNAGEL; muziek van den Orchestmeester JOH. M. COENEN.

Om de uitgebreidheid der Voorstelling, aanvang ten **half Zeven** *ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven Loge *f* 2.— Beneden Loge *f* 1.50. Parquet *f* 1.25. Parterre *f* 1.—. 1e Amphithéater *f* 1.10. 2e Amphithéater *f* 0.65. Galerij *f* 0.40.

HH. Militairen in uniform op alle rangen half geld.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en, op den dag der voorstelling, aan den Schouwburg van 11—3 ure.

** Bij de aanstaande verkiezing van een Lid voor de Provinciale Staten van Utrecht, in het Hoofd-Kiesdistrict Breukelen, op Dingsdag den 13. April e. k., wordt aanbevolen de Heer:

J. P. C. Baron VAN REEDE TOT TER AA.

Burgemeester van Loenen en Loenersloot.

** De Notaris TISSOT VAN PATOT te Maarssen, zal den 20. April 1858, des voorm. 11 ure, in het Heeren-Logement aldaar, publiek veilen: Ongeveer 7 Bunders uitmuntend WEI- en HOOILAND, gelegen in Maarssenbroek. Breeder bij billetten omschreven.

** Op Dingsdag den 20. April 1858 en volgenden dag, des voormiddags ten 10 ure, zal men voor de Huizinge te Utrecht, even buiten de Wittevrouwen poort aan de zuidzijde der Biltstraat, I, n°. 118, ten overstaan van den Notaris TEMMINCK, in het openbaar om kontant geld verkoopen: Eenen netten en zindelijken **Inboedel**, bestaande in meerendeels Mahoniehouten, grove en kleine Meubelen, Pendules, Ornamenten, Spiegels, Schilderijen, Juweelen, Goud-, Zilverwerk, Linnen, Beddengoed, Vloerkleeden, Gordijnen, Porcelein, Glas, Aardenwerk, Koper, Blik, Yzerwerk enz. enz., te bezigtigen Maandag 19 April van 10—3 ure.

VENDUHUIS MARIAPLAATS.

VERKOOPING VAN

Galanterie- en Luxe Artikelen.

(Wegens Likwidatie.)

** Men zal op Dingsdag 13 April 1858 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure, in genoemd Lokaal publiek verkoopen: Eene aanzienlijke partij **Galantariegoederen en Voorwerpen van Smaak,** bestaande in: **fraaije Pendules, Amerikaansche Klokken, Cassettes, Kap- en Werkdozen, Lepel-, Thee- en Tabakskistjes, Toiletnecessaires, Schaak- en Damborden, Vogelkooijen, Zak- en Tafelmessen, Schrijf- Zak- en Wisselportefeuilles, Portemonnaies, Notitieboekjes en Sigarenkokers, fijn gekleurd Kristal en Glaswerk, gedecoreerd Porcelein, Fèr de Berlin en Bronswerk, Cartonnages, enz.** Voorts **Parapluien, Regenjassen, Overschoenen en Pantoffels,** alsmede een partijtje **Chineesch Porcelein en Speksteen.**

Te zien Maandag 12 April 1858 van 10—4 ure.

** Het Buitengoed *»MA RETRAITE"* gelegen aan den Straatweg te Zeist, op den 27. Maart jl. in openbare veiling opgehouden, is alsnog **uit de hand te koop;** — te bevragen bij den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht, brieven *franco.*

TE KOOP:

** een *soliede* en weinig gebruikt RIJTUIG (Coupé Drowski), met losse Voorkap en neêrslaande Achterkap; franco te bevragen bij J. B. VAN DER KUIJLEN Mr. Zadelmaker in de Lange Viesteeg te Utrecht.

TE HUUR:

** In het midden der stad, eene nieuw betimmerde BOVENWONING met vrijen opgang, Zolder, Keuken, Kelder en verdere gerieflijkheden; te bevragen bij den Timmerman VAN WOUDENBERG, onder de Linden.

PARIJSCH

BLOEMEN MAGAZIJN van

A. VAN DER WURFF,

Lange St. Janstraat, No. 188, te Utrecht.

** Heeft de eer te berigten, dat er bij haar op nieuw voorhanden is, een groot Assortiment ZOMERBLOEMEN van de minsten tot de fijnste soorten, voor Hoeden, Mutsen en om te Kappen, Bruidkapsels, Guirlandes, Fluweel, Batist, Satijn, Gitten, Krip, Gouden en Zilveren Bloemen, BOUQUETTEN voor Vazen, Manden en Hangers met Bloemen en Vruchten, Eikenkransen, Immortelles en Gecouleurde Mos, Panaches, Marabouts, Fantaisie en andere soorten van Veeren, tegen Parijsche prijzen. Repareert beschadigde Bloemen en Bouquetten. Een assortiment van Bladen, Papieren, Stoffen enz. om Bloemen te maken.

OUD-CARTAGENA'S BERG-PLANTENOLIJ.

** Dit Haarversterkend en Haarontwikkelend geneesmiddel is zamengesteld uit het plantenrijk door de natuur op de Bergen van oud-Cartagena geteeld. De uitvinder dezer Planten, steeds opmerker en natuuronderzoeker vond door toevallige omstandigheden aanleiding om de kracht dier eigenaardige en door hare omgeving zoo vreemdsoortige geplaatste Plant te onderzoeken, met die zekere overtuiging dat deze Plant, dusdanig, en op deze Metaal Ertsbergen gegroeid, iets krachtigs tot genezing moesten bezitten; Na onderzoek bleek het dan ook al ras, dat zij ter eene zijde getemperd; ter andere zijde ondersteund door andere ingrediënten een buitengewone ontwikkeling van het haar op verschillende haarsoortige wezens te weeg bragt, zoodat hetzelve aldus zamengesteld een uitmuntend, haarversterkend en haarontwikkelend middel mag genoemd worden. Vele Proeven hebben dit met dezelfde zekerheid bewezen.

Men gebruikt dit middel als Pomade. Een weinig op de Hand waarmede men het haar inwrijft is voldoende om oogenblikkelijk het Haaruitvallen te doen verminderen en zeer spoedig geheel te doen ophouden zoodat men in plaats van gewone Pommade of Haarolij dit middel bijna kosteloos kan gebruiken.

De prijs per fleschje is gesteld op 60 Cents, voorzien van een verklaringsbillet geteekend door den Hoofd-Depothouder A. BREETVELT Az. te Delft.

Verder verkrijgbaar bij

H. J. Renken, Amsterdam.	J. H. Keller, Rotterdam.
In de Vlijt, Leidschestraat te Amsterdam, bij Alb. Oosterbaan.	A. Reynardt, idem.
A. J. v. d. Berckhoff, Utrecht.	Iserief en Comp., 's Hage, Veenestraat, in de Prijslijst.
N. J. Sanders, Leiden Haarlemmerstraat.	

** De inteekening, op het Portret van

Prof. J. L. SCHROEDER VAN DER KOLK,

gegraveerd door D. J. SLUYTER, naar de schilderij van *Neuman*, is geopend bij de uitgevers FRANS BUFFA EN ZONEN, te Amsterdam, en bij KEMINK & ZOON, en CARAMELLI & TESSARO, te Utrecht, alwaar een proefdruk dezer gravure reeds voorhanden is.

COCOS-ZEEP.

** **DEZE ZEEP** schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men koopt een groot stuk voor 15 Ct.

Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aandoet en de wol niet hard maakt.

De goede echte soort, die in het **VERKOOPHUIS** *en de bekende Dépôts* te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF zoowel op de Zeep als op het Etiquet. Zij onderscheidt zich bovendien van de nagemaakte soorten, door hare kleur, die wit en doorschijnend is, door droogte en hardheid in het aanvoelen. De nagemaakte gelijken in kleur en aanvoelen veel op eene vetkaars.)

Wij verzoeken de Dépôthouders instantelijk hunne Kalanten op deze bijzonderheden opmerkzaam te maken.

Het **VLEKKENWATER** neemt alle mogelijke vetvlakken weg uit Zijden, Wollen en andere Stoffen, zonder de kleuren in het minst te veranderen. Prijs per Flacon 40 Ct, groote Flesch *f* 1.40.

BRABANDERS **STIJFSELGLANS** doet het ijzer glad en gemakkelijk over het goed heen loopen; het werk wordt daarmede bespoedigd en het goed krijgt eenen mooijen glans. Een Zakje kost 13 Cents.

De nieuwe **MINERALE LIJM** is kleurloos, doorschijnend als glas en hecht het gebroken voorwerp, hetzij van Porcelein, Glas, Hout, Marmers IJzer of ander Metaal zoo stevig aan elkander, dat het eer op eene andere plaats, dan op de gelijmde breken zal. Een Fleschje kost 30 Cents.

Brabander's Chocolade-Koekjes

met worm-afdrijvende zelfstandigheden, zijn uitmuntend in hunne werking, en worden gaarne door de kinderen genomen.

De Geneesheeren *Beijer*, *Geerling*, *Hopman* en *Fahrmeister* hebben ze met het beste gevolg aangewend en spreken er met veel lof van.

Zij kosten 40 cents het doosje.

Amsterdam Verkoophuis.	Bodegraven, *B. E. C. Schlatman.*
Utrecht *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	Hilversum, *R. J. J. v. Alphen*
„ *T. Uhlenbroek* Choorst.	Veenendaal, *C. L. Dubois.*
„ *L. J. R. Bosch* Lijnm.	Vianen, *M. A. Verkerk.*
„ *P. J. Huinck*, „	Wijk bij Duurst., Wed. *C. Zorn.*
Amersfoort, Gebr. *Bruning.*	IJsselstein, *J. J. Groenhoff.*
„ *G. C. T. v. d. Roemer.*	Zeist, *C. G. Adlung*;
„ *A. H. v. Ruijven.*	en in de bekende dépots in de andere steden.
Baarn, Wed. *Petersen Nobbe.*	
„ *E. v. Dapperen.*	

Marktberigten.

Schiedam 7 April. Granen. Verkocht, Rogge: 148 ℔ Reval *f* 198, *f* 200 6/w.; 148 ℔ Petersb. *f* 174 6/w. 148 ℔ ligt gedroogde Wismar *f* 173 6/w.; 148 ℔ Arch. *f* 170 6/w. Gerst: 128 ℔ Windau *f* 189 cont. *f* 190 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 12,75. Jenever idem *f* 18,25. Amsterd. proef *f* 19,50, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,90 per ketel.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

April.	Uren	Wind-rigt.	Wind-kr. N. ℔	Barom. bij 0°.	Ther. F.	Afwijk. d. temp.	Vocht-tigh.	Gev. regen	Opmerkingen.
7	2	ozo.	6.5	759.67	47.8	— 4.1	0.37	0	Ligt bewolkt.
	10	o.	15.0	56.89	39.4	— 5.2	0.53	0	Betrokken.
8	8	o.	18.0	53.35	35.2	—12.2	0.80	0.1	Idem; regen.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 7 April 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{5}{8}$		
dito dito	3	„	$75\frac{11}{16}$		
dito dito	4	„	$96\frac{3}{4}$		
Handelmaatschappij .	$4\frac{1}{2}$	„	$134\frac{1}{2}$	$134\frac{5}{8}$	$134\frac{1}{8}$
Oost-Indische Leening	4	„	96		
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	„	$100\frac{1}{8}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{2}$	pCt.	$25\frac{13}{16}$	$25\frac{7}{8}$	
Oblig.	3	„	$43\frac{3}{8}$		
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$37\frac{5}{16}$		
Amortisable			7	$7\frac{1}{16}$	$7\frac{1}{16}$
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$45\frac{9}{16}$	$45\frac{5}{8}$	
dito 1856.	3	„	$44\frac{9}{16}$	$44\frac{5}{8}$	
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$104\frac{3}{8}$	$104\frac{1}{2}$	$104\frac{1}{2}$
Obligat. 1828 & 1829	5	„	103		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	$91\frac{1}{8}$	$91\frac{1}{4}$	
Certifikaten 1840. . .	4	„	84		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	$83\frac{7}{8}$		
dito 5e Serie	5	„	$96\frac{1}{2}$		
dito 1855 6e Serie. .	5	„	$99\frac{7}{8}$	$99\frac{15}{16}$	
Cert. van Assign.	6	„	$64\frac{7}{8}$		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 400			$153\frac{3}{4}$	154	
Obligatien.	4	pCt.	$78\frac{1}{4}$	$78\frac{3}{8}$	$78\frac{1}{4}$
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5	„	73	$73\frac{1}{8}$	$73\frac{1}{16}$
Oblig. Rente Am. . .	5	„	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{15}{16}$	$85\frac{15}{16}$
dito dito Nat. 1854.	5	„	$75\frac{15}{16}$	76	76
dito dito	$2\frac{1}{2}$	„	$37\frac{7}{8}$		
BRAZILIË.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	$99\frac{1}{4}$		
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855 . 100 £			$14\frac{1}{16}$		
Venez. Oblig. 6 pCt., nu $4\frac{3}{4}$		„	$31\frac{9}{16}$	$31\frac{5}{8}$	
Mexiko, Obl.	3	„	$18\frac{5}{8}$	$18\frac{3}{4}$	$18\frac{5}{8}$
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	85		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 83 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 1 April.

Voorzitter Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 19 leden: afwezig de HH. *v. Lier, Ackersdijck, Mulder, Trip, v. Boetzelaer, Iongeneel,* en *Karsten.*

De *Voorz.* deelt mede, dat door den heer *B. L. C. van den Heuvel* te Ysselstein eene schilderij aan de stad ten geschenke is gezonden, voorstellende de Neude, voor welk geschenk den toezender reeds dank is toegebragt; — voor kennisgeving.

Aan de orde is de verordening tot bevordering der koepok-inenting.

De heer *v. Schermbeek* verheugt zich zeer dat deze zaak nu in den Raad in behandeling komt, te meer, daar nog jl. Zaturdag in de Natuurkundige afdeeling der Koninklijke Akademie van Wetenschappen met ernst de vraag is gedaan: of het niet het oogenblik ware, om de zaak der koepokinënting, als hier te lande nog te achterlijk in vergelijk met naburige landen, aan de zorg der hooge regering aan te bevelen en bij haar op het nemen van afdoende maatregelen aan te dringen? Het is Spr daarom hoogst aangenaam, dat Utrecht het initiatief nemen zal. Spr. zal in korte woorden zeggen wat eigenlijk koepokinënting is en waardoor er tegen dezelve geen gemoedelijk bezwaar bestaan kan, indien men zich die maar duidelijk voorstelt en ze maar niet met inoculatie der pokziekte zelve verwart. — Toen in 1774 eene pokken-epidemie te Versailles heerschte en de eerste palfrenier in de stallen, tegenover het grootsche kasteel gelegen, werd aangetast, toen bekommerde niemand zich buitengemeen daarover, maar toen de ziekte oversloeg naar het kasteel, toen *Lodewijk XV* zelf werd aangetast en binnen weinige dagen, afzigtelijk misvormd, eenen ellendigen dood stierf, toen versteenden de *Dubarry's* en de helden van Fontenoy beefden op den aanblik van zulk eene ziekte terug. Hierop begon de inoculatie der pokziekte zelve meer algemeen toegepast te worden, — en daarin vond men zich bedrogen, want de mensch zich de regten der eenige Voorzienigheid aanmatigende, bragt met stoute hand eene ziektestof in het ligchaam en durfde met overmoed bepalen, dat nu het oogenblik gekomen was of de omstandigheden gunstig waren, om bij deze of genen de pokziekte op te wekken. En hij deed het werkelijk door het inbrengen onder de huid van stof uit natuurlijke pokken genomen; de inoculatie had bij velen noodlottige gevolgen en beantwoordde niet aan de verwachting, die men daarvan koesterde. De meer gemoedelijk denkenden begonnen zich zeer te verontrusten en waren tegen dezen maatregel en niet zonder reden, want de natuur laat zich niet beleedigen of uittarten, maar wel laat zij zich leiden. Wie, vraagt Spr., waagt het *Franklin* aan te vallen omdat hij het bliksemvuur van de wolken naar eene bepaalde plaats op de aarde durft af te leiden? — Wie vindt eenig gemoedelijk bezwaar, om door aanwending en leiding van elektriciteit, galvanisme en aardmagnetisme, onze depêches in eenige sekonden van het koele westen naar het gloeijend oosten of van het zoele zuiden naar het barre noorden te zenden? En nu de vaccinatie — wat is die? In 1782 merkte *Jenner*, een eenvoudig geneeskundige ten platte lande in Engeland op, dat de meeste boerenmeiden, die de koeijen melkten, niet door de gewone pokziekte werden aangetast. Door naauwkeurige waarneming bevond hij, dat zij kleine pokjes aan de vingers en handen kregen, — dit bragt dat genie tot nadenken en hij voorzag, dat daarin wel de kracht gelegen zijn kon, om de voorbeschiktheid tot pokziekte te kunnen wegnemen. Door proefneming bevestigde hij zijn gevoelen tot zekerheid voor zich zelven — maar een eenvoudig, onaanzienlijk man zijnde, ging het met hem, zóó als het gewoonlijk gaat, afgunst, jaloezy, geringschatting bij het niet begrijpen van genialische denkbeelden, deden hem in zijn vaderland weinig steun vinden. Hierop begaf hij zich naar *Frankrijk* en vond ingang, hulp en bescherming bij *La Rochefoucould*, die hem bij wezenlijke geleerden inleidde. Zijn systeem werd nu onderzocht, beproefd en goedwerkend bevonden. Aan *Chaptal*, den minister van binnenl. zaken, voorgesteld, zeide deze, zijn' systeem en menschlievende plannen huldigende, de koepokinenting zal voortaan eene weldaad voor het menschdom en eene zaak van belang in de algemeene administratie der landen worden. Sedert heeft de koepokinenting zich langzaam door geheel Europa en in meer beschaafde landen, ook buiten Europa verspreid en bevestigd. Het is in eene geordende maatschappij eene ware behoefte geworden dat men gelegenheid openstelt voor minvermogenden om gratis goed ingeënt te kunnen worden; terwijl daardoor aan eene afzigtelijke en akelige ziekte grootendeels hare magt tot verniel ing en misvorming van het menschelijk geslacht wordt ontnomen; en wat kan een bestuur meer ter harte gaan, dan de handhaving van der burgeren gezondheid. Het is een voorregt, zegt Spr., dat volgens de *Ned. St. Cour.* de inlandsche vorsten op Java, reeds een half jaar geleden, aan hunne volkeren hebben verzekerd. Het voorregt van inenting en herinenting geniet de minste soldaat in de verwijderste steppen van het onmetelijke Rusland. Geen leger bestaat in Europa, waarin de zorg der regering voor de vaccinatie van den soldaat niet op vaste besluiten berust. Spr. verlangt dus dat er eene behoorlijke orde op de zaak der vrijwillige en publieke vaccinatie in onze geordende maatschappij tot stand kome; want daarbij verstout zich de mensch niet de wetten der eeuwige natuur te beleedigen of uit te tarten — neen hij leidt ze en daarin ligt niets dat den gemoedelijken mensch, die zich eerbiedig voor de Almagt buigt, gewetensbezwaren kan veroorzaken — want het is slechts eene als voorbehoed middel werkende stof, maar geene ziekte die men in het ligchaam brengt. — Het is het asbest of amiantin, waarmede men den spuitgast bekleedt, om hem voor den vernielenden invloed van het vuur onkwetsbaar te maken. Het is het warme kleed, waarmede men zich bij 't gure weer tegen katarrhen behoedt! — Spr. zal zich zeer gelukkig rekenen, indien deze zijne woorden eenigen invloed op mogten uitoefenen, dat deze wenschelijke maatregel tot bescherming van de gezondheid zijner medeburgers tot stand kwame: want, zegt Spr., weet ge wat het is, wanneer eene epidemie onze stad verwoest? Ik herinner mij bij het heerschen eener epidemie, in Aug. van het jaar 1849, op een Zondagavond, in een huis, in mijne wijk gelegen, gehaald te zijn, waar de ziekte was uitgebroken; het was omstreeks tien ure in den avond, en eer nog het morgenrood aan de oosterkimme gloorde, waren 11 personen uit dat huis bezweken of zieltogend!! Wat zoude men in *zulke* oogenblikken niet geven om een middel te kennen, 't geen den loop der ziekte, door de voorbeschikthetd weg te nemen, konde stuiten!!

De heer *Bosch* vraagt aan de komm., of het noodig is voor de behoorlijke inenting eene vaste en speciale komm. te hebben, en of het niet doelmatiger ware deze aangelegenheid aan de stads doktoren toe te vertrouwen. Het komt Spr. voor, dat eenvoudigheid in administratie daarbij zou winnen en stadskas met minder bezwaren zou worden belast.

De heer *de Graaf* gelooft dat dit bij de vele werkzaamheden, waarmede zij reeds belast zijn, ondoenlijk zou wezen.

De heer *Visscher* zou het niet wenschelijk achten met het oog op eene goede regeling der zaak en eene goede kontrole die nu door de geneesk. komm. kan worden gevoerd.

De heer *v. Schermbeek* is ook tegen het geopperd denkbeeld, uit overweging, dat het niet alleen te doen is om te vaccineren, maar ook om te zorgen dat goede *koepokstof* worde overgeplant; want het verval van den maatregel is misschien daaraan toe te schrijven, dat voor oorspronkelijke *cowpox*-stof niet genoeg gezorgd is.

De *Voorz.* zegt, dat vroeger groote welwillendheid bestond bij sommige geneeskundigen, die zich vrijwillig met de inenting belastten. Men heeft wel eens gezegd, dat hunne diensten niet genoeg op prijs zijn gesteld, maar Spr. acht zich verpligt daartegen op te komen, hij ten minste heeft ze zeer gewaardeerd en hun altijd de dankbetuiging van het bestuur doen toekomen; getuige, onder anderen, een brief, dien hij voor zich heeft liggen en die geschreven is, toen de heeren *Suyck, Oudenhoff, de Ridder* en *Lamie* de inenting verrigtten. Toen was ook Sprs. denkwijze, dat het vooral aankwam op het verkrijgen van goede koepokstof en bij zou meenen, dat, als het bestuur daarvoor kon zorgen, men, op de oude wijze, de zaak aan de welwillendheid der doktoren kon overlaten. Spr. deelt echter ook de zienswijze, dat eene goede regeling wenschelijk is en de zaak niet bloot aan de welwillendheid blijve overgelaten.

De algemeene beraadslagingen gesloten zijnde, komt in behandeling:

Art. 1. Er is eene kommissie voor de gemeente Utrecht bestaande uit 4 leden, 2 geneeskundigen en 2 heelkundigen.

De heer *de Graaf* kan zich niet met de redaktie vereenigen en stelt voor die aldus te wijzigen: »de kommissie, enz. bestaat uit, enz."

De *Voorz.* zegt, dat de redaktie op verschillende wijze kan plaats hebben, maar dat de onderhavige wel degelijk zekere soort van wettelijke uitdrukking is, getuige art. 146 en 175 der Grondwet.

De heer *de Graaf* antwoordt, dat het daar niet, gelijk hier, het begin eener zaak geldt.

De heer *de Muralt* geeft in overweging of het niet voldoende ware te bepalen, dat de komm. uit 4 personen zal bestaan, genees- en heelkundigen, terwijl men dan vrijer is in het doen eener keuze

De heer *Visscher* vindt het beter de bepaling te behouden, dan het *in vago* te laten, en meent, dat het veel voor heeft, de twee fraktiën van kunstbroeders gelijk te stellen.

De heer *v. Schermbeek* deelt die meening, opdat dan aan beide standen die vaak de moeijelijkste verpligtingen, in de maatschappij, onderling deelen, gelijk regt worde gedaan.

De heer *de Muralt* meent, dat men dit bij de benoeming toch zou kunnen doen. Spr. weet niet of het getal der heelkundigen niet grooter is dan dat der geneeskundigen of omgekeerd, en dan zouden in het eerste geval er meer heelkundigen in moeten zitten. Spr. wil dat vrij laten en stelt daarom voor te bepalen, dat de komm. zal bestaan uit vier personen.

De heer *Pabst* wil de bepaling behouden, het zou anders kunnen gebeuren, dat de komm. bestond uit vier heelkundigen, en wie zou dan, hetgeen soms noodig kan zijn, over den algemeenen gezondheidstoestand der kinderen kunnen oordeelen.

De heer *v. Hoytema* zegt wat de redaktie betreft, dat bij aanneming van het amendement van den heer *de Graaf,* eerst nog ergens anders zou moeten worden bepaald, dat er eene komm. zal zijn. Omtrent het tweede punt zegt Spr., dat er bij de geneeskundigen, in het algemeen, zekere wedijver bestaat, om hunnen pligt te vervullen, waarom het wenschelijk is, dat die twee groote onderdeelen gelijkelijk worden vertegenwoordigd.

De heer *v. Dielen* zegt, dat de voordragt der komm. grootendeels gegrond is op de voorlichting der plaatselijke komm., hetgeen zeker bij de verg. wel van eenig gewigt zal wezen.

De beraadslagingen worden gesloten en de amendementen van de heeren *de Graaf* en *de Muralt* verworpen met 16 tegen 3 en 15 tegen 4 stemmen. Voor het eerste hebben gestemd de HH. *de Graaf, Pabst* en *Voswinkel*; voor het tweede de HH *de Muralt, de Graaf, Boer* en *Schuurman.*

Art. 1 wordt daarop zonder omvraag aangenomen.

Art. 2. De leden der kommissie worden benoemd door den gemeenteraad op advies van de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt. Zij genieten zamen eene bezoldiging van [illegible] gulden, jaarlijks gelijkelijk verdeeld onder de leden, na aftrek der te maken onkosten, welke mede gezamenlijk gedragen worden.

De heer *de Graaf* vraagt wat de komm. bedoelt met advies, en stelt voor te laten vervallen de woorden: »welke mede gezamentlijk gedragen worden."

De heer *Boer* kan zich noch met de redaktie, noch met den inhoud van het art. vereenigen, wijl het daarin voorgeschrevene te zeer afwijkt van wat in onze tegenwoordige instellingen gebruikelijk is. Spr. stelt voor het art. te vervangen door het volgende: »de leden der komm. worden benoemd voor den tijd van twee jaren, op aanbeveling van een tweetal voor elke opengevallen plaats, daartoe door de plaatsel. geneeskundige komm. ingediend. De aftredende leden zijn dadelijk herkiesbaar. Aan deze komm. wordt, behalve het gewone lokaal, voor onkosten, verlichting, werkzaamheden, enz., jaarlijks eene som van *f* 600 toegelegd." Spr. wenscht eene periodieke aftreding, die niet uitsluit eene herkiezing van verdienstelijke mannen, en de gelegenheid doet behouden, om door nieuwe elementen jeugdige krachten in de komm. te brengen. Ten gevolge der voorgestelde wijziging zou art. 6 moeten vervallen Spr zou ook denken, dat *f* 600 genoeg was. Zij, die vroeger zich met de zaak hebben bezig gehouden, hebben getoond, dat het hun alleen te doen was om het belang der zaak, en men zal dus geene aanzienlijke toelage verwachten.

De heer *v. Dielen* zegt, dat de voorgestelde wijze van aftreding veel voor heeft, doch zou in bedenking geven de helft der komm. om de twee jaar te doen aftreden.

De heer *Boer* wijzigt zijn amend. in dien geest.

De heer *v. Dielen* zegt, met betrekking tot de toe te kennen som dat de werkzaamheden zich niet bepalen tot het verrigten der inenting, maar ook aan de bedoelde komm. wordt opgelegd de bezwarende taak, om zekere kontrole te houden, en daarom *f* 800 is voorgesteld.

De *Voorz.* gelooft, dat men, ter betere beoordeeling dier zaak, de bepaling der som zou kunnen laten aanstaan tot men na afhandeling der verordeningen, weet, wat de komm. te doen heeft.

Dit goedgekeurd zijnde, verklaart de komm. het amendement van den heer *Boer* over te nemen, waarop het aldus gewijzigd art. zonder omvraag wordt aangenomen, even als de beide volgende.

Art. 5. De sekretaris houdt aanteekening van alle handelingen der kommissie en van hare leden ter zake der inenting. Hij houdt registers waarop de gevaccineerden duidelijk aangewezen staan opgeteekend. Hij zendt jaarlijks voor den 1 der maand Maart na daarop bekomen goedkeuring der kommissie een verslag aan de Pl. komm. van geneesk. toevoorzigt, van hetgeen de komm. in het laatste jaar verrigt heeft.

De heer *de Graaf* gelooft, dat het voldoende is te bepalen, dat de sekretaris aanteekening houdt van de handelingen der komm.

De *Voorz.* merkt aan, dat die komm. niet altijd in haar geheel zitting zal houden, maar gewoonlijk slechts hare afzonderlijke leden, en deze opgaven zullen doen van hunne verrigtingen.

De heer *de Graaf* zegt, dat men zich toch niet kan voorstellen, dat elk der leden zich naar den sekretaris zal begeven, om te zeggen wat hij gedaan heeft. Spr. stelt voor, de bepaling omtrent het verslag in dier voege te wijzigen: »de kommissie zendt jaarlijks voor 1° Maart een verslag aan den gemeenteraad, en bij afschrift aan de prov. komm. van geneeskundig toevoorzigt, enz."

De *Voorz.* is van oordeel, dat het best is het verslag in te zenden aan B. en W., om daarvan gebruik te maken voor het jaarverslag.

De Heer *Boer* ondersteunt het voorstel van den heer *de Graaf.*

De *Voorz.* meent, dat het beter is de verslagen van die soort zooveel mogelijk bij elkander te brengen, en geeft daarom de voorkeur aan het denkbeeld door hem aangegeven.

De heer *v. Dielen* zegt, dat de komm. zich heeft voorgesteld, dat de komm. voor de inenting niet meer dan hoog noodig zou vergaderen, daar hare eerste roeping eigenlijk het inenten is, en het natuurlijk is, dat ook aanteekening moet gehouden worden van de verrigtingen der leden buiten de vergadering. Omtrent het verslag merkt Spr. op, dat de raad toch door het jaarverslag van Burg. en Weth. bekend wordt gemaakt met de handelingen dier komm.

De heer *v. Schermbeek* zegt, dat de verslagen, door ze aan de geneesk. komm. in te zenden, de wetenschap zullen doen winnen. Die komm. toch is het eenig ligchaam, dat den raad herhaaldelijk sedert jaren opmerkzaam heeft gemaakt op het belang der zaak. Die komm. heeft, bij epidemiën, dikwijls eene zware en moeijelijke taak te vervullen gehad, en zij heeft steeds belangeloos en zonder eenige remuneratie haren pligt vervuld. Het zou dus een blijk van konsideratie wezen, als de raad kon goedvinden ook in deze hare hierarchie te handhaven. Spr. vindt het eene kleine hulde en bewijs van achting aan die verdienstelijke mannen, die eveneens door den raad worden benoemd.

De heer *v. Dielen* kan zich wel met het voorstel van den heer *Boer* vereenigen, als bedoeld wordt, dat, buiten het verslag aan de geneeskundige komm. nog een verslag aan den raad worde ingezonden.

De heer *Boer* zegt, dat dit juist zijne bedoeling is. De verslagen van dat nieuwe ligchaam kunnen, meent Spr., eene tweeledige strekking hebben: van een meer administratieven, van een meer algemeenen aard zou het verslag zijn aan den raad in te dienen, van meer technischen aard zou dat zijn, hetgeen bij de geneesk. komm. te huis behoort.

De heer *de Graaf* ondersteunt het aangevoerde door den heer *Boer*, doch meent, dat dan ook op denzelfden grond, een verslag aan de gezondheidskomm. zou dienen gezonden te worden, en daarom heeft Spr. voorgesteld, het verslag te zenden aan den raad en een afschrift aan de geneesk. komm.

De heer *v. Schermbeek* ziet geen grond voor eene komm. als die voor de inenting om, uit een medisch oogpunt, zich in verband te stellen met eene komm., waarin ook regtsgeleerden en bouwkundigen zitting hebben.

De heer *Boer* stelt, naar aanleiding van het door hem gesprokene, voor, om, in plaats van de 2. alinea van het voorgedragene artikel het volgend nieuw art. te stellen: »de komm. zendt jaarlijks voor 1° Maart, aan den gemeenteraad en aan de komm. van geneesk. toevoorzigt een verslag in van hetgeen in het afgeloopen jaar, door haar is verrigt."

Dit nieuw art. door de komm. overgenomen zijnde, wordt met art. 5, gelijk het nu gewijzigd is, zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 6. door het aangenomen amend. op art. 2 vervallen zijnde, komt in behandeling:

Art. 7. Een of meer leden der komm. vacceert tweemalen 's weeks, gedurende een uur of zoolang de omstandigheden het eischen ter inenting en herinenting, en tot onderzoek van hen die deze kunstbewerking hebben ondergaan. Voor de bewerking worden geen remuneratiën in ontvang genomen. Aan alle gevaccineerden of gerevaccineerden wordt een gedrukt en verder ingevuld bewijs afgegeven, inhoudende: naam, voornaam, ouderdom, de namen der ouders of voogden der gevaccineerden of gerevaccineerden, alsmede de woonplaats, (wijk en No.) den datum en den uitslag der bewerking.

Dit bewijs wordt door het lid der kommissie onderteekend, dat de bewerking heeft volbragt.

Den heer *de Graaf* is het gebleken, dat eene zitting per week veel nuttiger is dan twee. Hij stelt daarom voor het art. dienovereenkomstig te wijzigen. Voorts wordt door Spr. voorgesteld, in al. 3: »gedrukt en ingevuld" weg te laten, alsmede de woorden: »voogden" en de aanwijzing van woonplaats, en al. 4 aldus te doen eindigen: »door een lid geteekend", dit laatste, omdat, als er vele kinderen ter inenting komen, men zich 8 dagen later moeijelijk kan herinneren, welke men zelf of een ander ingeënt heeft.

De heer Visscher zegt, dat eenmaal 's weeks zitting te houden wel wat voor heeft, doch aan den anderen kant minder wenschelijk is, omdat de tijd voor het inenten zoo kort is.

De heer Schuurman geeft in overweging, na het gehoorde van den heer *Visscher*, dat de inenting in den zomer niet wenschelijk en in den winter niet goed is, of de maanden konden worden bepaald waarin wekelijks twee zittingen zouden gehouden worden.

De *Voorz.* vraagt of het wel zaak is zich zooveel in détails te verdiepen en meent, dat men dit liever aan de prudentie der leden moet overlaten.

De heer *Pabst* wenscht te bepalen »eens, of indien het noodig is, meermalen."

De heer *de Muralt* ondersteunt het voorstel, om het invullen der woonplaats achterwege te laten, daar het nergens toe dient en slechts moeite veroorzaakt.

De heer *v. Dielen* acht het noodig, dat de billetten gedrukt zijn, tot gemak voor hen die ze afgeven en aan hen die ze verifiëren; de vermelding van den naam der voogden staat in verband met de andere verordening. De komm. stemt toe, dat de opname van Wijk, No., enz. welligt niet noodig is, doch acht het een noodigen waarborg, dat hij die de operatie verrigt de billetten teekent.

De heer *de Graaf* zegt, dat die bewijzen gewoonlijk acht dagen later worden afgegeven en men zich dan moeijelijk kan herinneren wie de bewerking verrigt heeft. Spr. wijzigt zijn eerste amend. in dier voege, dat daaraan het woord »minstens" wordt toegevoegd.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat de Komm. aan het denkbeeld hecht om de bijeenkomst meermalen per week te doen plaats hebben.

De beraadslagingen gesloten zijnde, werden de drie eerste amend. verworpen met 12, 17 en 11 stemmen; voor de heeren *Metelerkamp, de Graaff, Hengelaar, Pabst, de Jong, Schuurman, Voswinkel;* de heeren *de Graaf, v. Schermbeek*, en de heeren *v. Schermbeek, de Graaf, Metelerkamp, Pabst, de Muralt, v. Stirum, Boer* en *Voswinkel.*

Het vierde amendement wordt aangenomen met 10 stemmen; tegen de heeren *Bosch, Schuller, Boer, v. Schermbeek, de Graaf, Hengelaar, Bake, v. Hoytema* en *v. Dielen*, en het vijfde verworpen met 10 stemmen: voor de heeren *de Graaf, Hengelaar, Pabst, de Muralt, de Jong, Bosch, Schuurman, Boer* en *v. Cleeff.*

Het art. wordt hierop zonder omvraag aangenomen, even als het volgende en art. 9, met eene geringe wijziging der redaktie, overeenkomstig het voorgestelde door den heer *de Graaf.*

De verordening wordt alsnu, behoudens de nadere bepaling der toelage, zonder omvraag aangenomen.

Aan de orde is de verordening tot wering van de kinderpokziekte

Art. 1. Het is verboden, op eenige school of inrigting van onderwijs van welken aard ook, leerlingen of kweekelingen, of op eenige fabriek, kinderen onder de 16 jaren als kweekelingen of arbeiders toe te laten en op te nemen, die niet door eene verklaring van een genees- of heelkundige doen blijken, dat zij behoorlijk zijn gevaccineerd, of de natuurlijke kinderpokziekte hebben gehad.

De heer *Bosch* vindt de voorgestelde verordening tot wering der kinderpokziekte eensdeels te algemeen anderdeels te speciaal: te algemeen; — omdat onder de inrigtingen van onderwijs, door ongevaccineerden beneden de 16 jaar te vermijden, alle mogelijke inrigtingen van onderwijs zijn begrepen, dus zoowel de akademie als de Latijnsche school, zoowel de scholen voor lager onderwijs als zang- en teekenscholen, alsmede plaatsen waar godsdienstig onderwijs wordt gegeven, en — omdat evenzeer op geen fabriek ongevaccineerde personen beneden de 16 jaren mogen worden opgenomen, eene bepaling die in de praktijk tot vele moeijelijkheden zal aanleiding geven, vooral, daar de omschrijving, wat in den geest dezer verordening eene fabriek is, niet gemakkelijk kan gegeven worden, en men dus al zeer ligt geneigd zal zijn, daaronder alle kleine bedrijven te begrijpen, of wel de beoordeeling van wat al of niet eene fabriek is, aan de patentwet zal moeten ontleenen. Ook nog uit een ander oogpunt vindt Spr. de verordening te algemeen, omdat zelfs de private woningen, waar kinderen onderwezen worden met openbare inrigtingen van onderwijs zijn gelijk gesteld en even als deze laatste zijn toegankelijk verklaard voor de komm. tot wering der kinderpokziekte. Nog merkt Spr. op, dat naar zijn oordeel aan die komm. eene bevoegdheid wordt opgedragen, als ontleend aan de wet van 31 Augustus 1853, die hij daarin niet heeft gevonden, uit deze wet toch kan alleen aan eene komm. als hier bedoeld het konstateren van een feit worden opgedragen, geenszins het uitoefenen van politiemaatregelen worden voorgeschreven, door b. v. zelve de kinderen van de school te verwijderen. Te speciaal komt Spr. de verordening voor, dewijl zij volstrekt geen voorschriften inhoudt omtrent inenting van personen boven de 16 jaren, omtrent personen onder de 16 jaren die noch school noch fabriek bezoeken, omtrent personen onder de 16 jaar aan eene fabriek in eene andere kwaliteit dan als arbeider of kweekeling werkzaam, enz.

De heer *Bake* vereenigt zich met die aanmerkingen en zou de fabrieken niet onder de bepaling willen begrijpen. Hij ziet daar een inbreuk op de onschendbaarheid van de woningen en acht dat het voorstel te veel of te weinig vordert. Indien men zoo ver wil gaan dan doe men nog een stap verder en make de inenting voor elk kind verpligtend. Hij stelt als amendement voor, om de fabrieken niet in het artikel op te nemen.

De heer *Schuller* zegt, dat de komm. zich had voorgesteld dat men aan den eenen kant zou zeggen dat de verordening te ver gaat en aan den anderen kant niet ver genoeg; die voorstellen zijn het gevolg van het herhaald aandringen der geneeskundige komm en nu deinsde men natuurlijk terug om te bepalen dat *alle* inwoners *moeten* ingeënt zijn, maar men deed wat men kon en maakte het verpligtend voor hen die de scholen bezoeken, en ging daarin zelfs zoo ver, dat men het ook tot de bijzondere scholen uitstrekte, en ook tot de groote fabrieken, waar een aantal kinderen bijeen zijn. Daartoe meende men in art. 134 Gem.wet de bevoegdheid te vinden. Met fabrieken bedoelt men wat daaronder in het gewone spraakgebruik verstaan wordt. Wil men die er uit laten, de maatregel zal minder krachtig werken; wil men de scholen ook uitzonderen, het is Spr. wel, maar dan doet men niets. Vindt men dat niet genoeg is voorgesteld, men voege er nog deze of gene inrigting bij. Met inrigtingen van onderwijs heeft men eigenlijk bedoeld inrigtingen van lager onderwijs, doch dit niet bepaald uitgedrukt, ten einde er ook naai- en breischolen als anderzins onder te kunnen begrijpen. De Latijnsche school wordt er niet onder gerekend.

De heer *Pabst* leest dit laatste niet, doch ware het uit het art. op te maken, dan zou Spr. het afstemmen, want de Latijnsche school behoort onder de scholen door de stad bekostigd, en daar zal dan toch wel in de eerste plaats de verordening moeten werken. Spr. weet niet waarom men op de vooroordeelen der mindere klassen niet zou letten en die der hoogere standen zou eerbiedigen.

De heer *Schuller* zegt dat de Lat. school niet er onder begrepen is, omdat de knapen, welke die bezoeken, van andere scholen komen. Het vooroordeel tegen de inenting, zegt Spr., heerscht bovendien ook voornamelijk bij de lagere standen.

De *Voorz.* vindt, dat men wel wat veel ingrijpt in het leven der individuen. De vooroordeelen huizen ook, zegt Spr., bij de overige standen en staan vooral in verband met godsdienstige begrippen. Spr. gelooft, dat dergelijke algemeene bepalingen meer van rijkswege moesten genomen worden, en dat dwangmaatregelen ligt zouden kunnen doen vermoeden, dat men geen genoegzaam vertrouwen in het middel stelde.

De heer *v. Dielen* erkent, dat de maatregelen krachtig zijn, doch halve maatregelen werken slecht of niet. Spr. geeft toe, dat er eene beschuldiging tegen den maatregel zelven uit geput kon worden, doch men verlieze niet uit het oog, dat de inenting de ziekte niet altijd voor goed voorkomt, maar soms slechts haar gevaarlijk karakter wegneemt, en ook tegen het heerschen van gewijzigde kinderpokken dient gewaakt te worden. Spr. wil gelooven, dat men de maatregelen hier en daar minder aangenaam zal vinden, maar men moet zorgen voor het algemeen belang en niet voor de teergevoeligheid van dezen of genen.

De heer *Metelerkamp* heeft de stellige overtuiging dat de Lat. school wel is bedoeld.

De *Voorz.* gelooft, dat de uitdrukking algemeen genoeg is.

De heer *de Muralt* verklaart zich tegen den dwang, dien men den menschen wil opleggen om hunne kinderen te laten vaccineren. Wat men bij sommigen een vooroordeel noemt, acht Spr., beschouwd van het godsdienstig standpunt van anderen, geen vooroordeel, maar gemoedsbezwaren, en die bezwaren, bij velen bestaande, moet de raad in aanmerking nemen. Zij bestaan onder alle standen, en al bestonden zij alleen onder de laagste standen, zoo als een der spreker heeft aangevoerd, dan zou deze raad ze toch niet minder moeten eerbiedigen. Art. 134 kent zulk eene uitgebreide bevoegdheid als hier wordt voorgedragen, aan den raad niet toe; zelfs de maatregelen van algemeen bestuur ter bevordering der koepok-inenting, hebben geene zoo wijde strekking. Men heeft zich daarbij bepaald tot voorschriften ter wering der besmetting, doch ondanks alle vertoogen van geneeskundige en andere ligchamen, is het algemeen bestuur niet verder durven gaan. Zoodanige maatregelen te nemen, waartoe Spr. den gemeentewetgever alleen bevoegd acht, verzuimt de komm. voor te stellen, bijv. zij stelt niet voor de personen uit een huisgezin, waar de ziekte heerscht, van scholen, werkplaatsen en alle openbare plaatsen, waar veel menschen bijeen zijn, te weren. Zoodanige maatregelen kan men nemen, zonder iemands gemoedsbezwaren te krenken. De bepaling om geen ongevaccineerden toe te laten op de fabrieken, acht Spr. onpraktiesch en onuitvoerbaar; die om hen te ontzeggen de scholen, zou zich alleen tot de gemeentescholen moeten bepalen.

De heer *v. Dielen* zegt, dat men tot dit laatste overgaande een stap terug zou gaan, daar volgens de verordeningen, op de wet van 1806 gegrond, elk onderwijzer die tot aanvaarding zijner betrekking in de gemeente wordt toegelaten, voor B. en W. de belofte moet afleggen, geene oningeënte kinderen op zijne school toe te laten. Men bestendigt dus in deze slechts het bestaande.

De heer *Schuller* heeft voor gemoedsbezwaren misschien meer eerbied dan iemand anders, maar dan moeten zij dat ook blijven; doch zoodra zij zich openbaren in het nalaten van wat noodig is tot behoud der publieke rust of der gezondheid van de ingezetenen, zou hij zich verpligt vinden die te krenken. De heer *de Muralt*, zegt Spr., vergeet dat wat niet in de verordening voorkomt, geregeld is bij konink. besl. van 18 April 1818. In art. 134 der gem. wet heeft de komm. bevoegdheid gevonden om voor te stellen wat zij heeft voorgesteld, en zij is in haar gevoelen versterkt door schrijvers die zich meer bepaald met de gemeentewet hebben bezig gehouden. De fabrieken kan men uitsluiten, doch de maatregel zal dan minder krachtig werken. Het zal eenige moeijelijkheid geven juist aan te wijzen wat fabrieken zijn, maar als de ziekte zich voordoet, zal men zeer goed weten te vinden wat fabrieken zijn of niet.

De heer *Boer* stelt als motie van orde voor, de beraadslagingen wegens het vergevorderd uur te staken en de verordening in handen te stellen der komm., bedoeld bij art. 166 der gemeentewet, tot onderwerping aan een nader onderzoek.

Na eenige diskussie trekt de voorsteller het 2. gedeelte zijner motie in, en wordt zonder omvraag besloten, de beraadslagingen te verdagen tot de eerstvolgende vergadering.

De zitting wordt hierna opgeheven.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.